

Fundament Iránytű

Nieuwsbrief van stichting Fundament

november 2016

Jongeren in Göncruszka

Jongeren van de kerk van Assen-Z gingen deze zomer opnieuw naar Vilmány en Göncruszka om te helpen bij projecten waar ook Fundament bij betrokken is en om verbondenheid in geloof tussen mensen van heel verschillende achtergronden vorm te geven. Hier een impressie.

Maandenlang waren er acties om geld in te zamelen voor de projecten. Kilo's paaseitjes zijn verkocht, flessenacties gehouden, is was een ladiesnight, taarten zijn gebakken, auto's gewassen, opbrengsten van de soos (The Lighthouse) gingen naar de reis.

De reis was snel volgeboekt: 22 jongeren en 5 'ouderen'. In augustus reden drie busjes richting Göncruszka om op dinsdagavond 9 augustus aan te komen bij familie Sohajda; een feest van herkenning. Daar lag een samen met ons door de familie Sohajda en gemeenteleden uit Göncruszka goed uitgedacht programma klaar.

Onze verblijfplaats voor deze week was een oud, ja... zeg maar spookhuis. Een prachtige oude villa die gewoonlijk

'Spookhuis'

gebruikt wordt door Methodisten als school en als kampgebouw in de zomer. In Abaújkér, 3 dorpen verderop, met een tuin vol padden, een heldere sterrenlucht en krekels die door hun geluid ons gespreksvolume behoorlijk opschroefden.

Roma-kinderen

's Ochtends waren we keurig op tijd in Vilmány bij het kerkelijke centrum. Daar moesten we ons officieel inschrijven voor het ochtendprogramma. Gesierd met een als ketting te dragen inschrijfkart vulden we de kerk, samen met Roma-kinderen, -babies en ouders.

Onder deskundige theologische en muzikale begeleiding werden we in het Hongaars ingewijd in de geheimen van Matteüs 6:21, waar je schat is, daar zal ook je hart zijn; *...mert ahol a kincséd van, ott lesz a szived* is. Die ene zin vormde de kern van drie ochtenden met veel zingen en met allerlei spel-activiteiten. Zo werd het er bij de kinderen en niet minder bij ons ingehamerd. We kunnen dit nu in keurig Hongaars opzeggen.

Heerlijk zingen trouwens met een muziekdocente achter de toetsen, ds. Levente op de gitaar en onze eigen Machiel

Muzikale begeleiding

achter het slagwerk. Heerlijk om in het Hongaars met elkaar te zingen 'Hier ben ik mijn God' (om te doen wat u wilt) *Itt vagyok Istenem*. Vervolgens werden we in groepjes ingedeeld, om een spellen-

traject af te leggen, maximum punten te scoren, elkaar niet te verstaan en toch te begrijpen.

's-Middags werd er geklust. Om 13.30 uur werden de klustaken verdeeld. Verven bij de speelplaats van de Óvoda/ kleuterschool, schuren van de speelplaats bij de Talentum-basisschool, ont-schorsen van bomen en schoonmaken. Van het geld dat wij vooruit stuurden waren goede inkopen gedaan, zodat er echt gewerkt kon worden. Daar houden wij van. De avonden liepen snel vol met boodschappen, koken, opruimen, bijbel-studies, gesprekken en voorbereidingen voor de volgende dag.

het verhaal

Op zaterdag nodigden we voor ons diner het complete gezin Sohajda uit, dus met Charlotte en Sammy (Samuel). Zij vertelden hun verhaal over hoe onze God in deze regio aan het werk is. Levente vertelde hoe hij en Zsuzsa wil werken

in dienst van God. Het leek in 2004 een kansloze missie waar niemand zich voor wilde inzetten. Nu 12 jaar later zien ze zegen. Het werk is uitgegroeid tot een project van verschillende onderdelen: samen dienen ze drie kerkelijke gemeenten, er is de nog steeds groeiende basisschool in Göncruszka. Er is ook een kleuterschool. De gemeente heeft een eigen boerderij waar diverse melkproducten worden gemaakt. Ze beheren een imkerij. In Vilmány is er de Roma-plek, het zogenaamde 'Schuilhuis', waar Roma-kinderen (soms met hun moeders) les krijgen. In Hejce zijn er jeugdkampfaciliteiten waar jaar-

lijks 1000 jongeren komen. Leuk ook om te horen dat ons werk door de Hongaren gewaardeerd wordt. Wij op onze beurt zien het als een voorrecht hier te mogen zijn en daardoor iets te mogen bijdragen aan Gods werk hier.

De zondagse ochtenddienst begon om 11.00 uur met een doop. Mannen en vrouwen zitten grotendeels gescheiden. Een preek vanuit Jozua 20 en Matteüs 5:14. Daarna mocht ik namens Assen de gemeente toespreken en zongen we de gemeente het voor ons bekende gezang toe over een kerk die niet stuk kan, maar van alle tijden is.

weer terug

Maandag was onze laatste werkdag. Veel te kort verblijf dus. We werkten die dag samen met Zwitsers. Göncruszka heeft namelijk ook een band met een kerk in Zürich. Hoogtepunt werd het oprichten van de 1e boomstam-pilaar aan de voorkant van de school, als onderdeel van een overkapping. Vanwege het gewicht moest die met een mooi rijtje mannen overeind gezet worden. Met 'Assen – NL' erin graveerd zijn we (zo goed als) vereeuwigd. Een afrondend internationaal feest, inclusief Hongaarse volksdans zette

Internationaal feest

Afscheid

's avonds een prachtige punt op de i. Om onze band verder in te vullen doen we weer een poging om ook zelf gastheer te mogen zijn voor mensen uit de kerkelijke gemeentes hier. Als onze God het ons geeft, zal de herdenking van de Reformatie in 2017 daar hopelijk een goede gelegenheid voor bieden.

Jaap Doedens docent in Pápa

Sinds september werkt dr. Jaap Doedens als docent aan de theologische academie in Pápa, een stad 50 km ten noorden van het Balatonmeer in Hongarije.

Een interview

Sinds september werkt u niet meer in Sárospatak, maar aan de theologische academie in Pápa?

Ja, dat kwam voor mij ook onverwacht.

Deze zomer werd ik opgebeld met het verzoek om aan de theologische opleiding in Pápa te komen doceren. Door vertrek van een aantal docenten hadden ze dringend een ervaren, nieuwe collega

Academiegebouw Pápa

nodig. Voor mij was dat wel even een lastige afweging, omdat ik in de afgelopen jaren behoorlijk aan Sárospatak gehecht was geraakt. Maar na een aantal gesprekken heb ik besloten om op het verzoek van Pápa in te gaan. En er blijkt nog een collega docentenechtpaar te zijn dat ook in Debrecen woont en in Pápa lesgeeft, dus meestal kunnen we samen reizen.

Kunt u iets vertellen over de opleiding in Pápa en de plek ervan binnen de gereformeerde kerk in Hongarije?

In Hongarije heeft de kerk in elk van de vier kerkdistricten een eigen theologische opleiding, meestal in de vorm van een zogenaamd 'collegium'. Dat betekent dat er ook een gereformeerde school voor voortgezet onderwijs is. Naast de grotere instituten in Debrecen en Boedapest, zijn er de opleidingen in Sárospatak en Pápa. De opleiding in Pápa dateert van 1531, ook al hebben ze niet continu kunnen functioneren. Pápa ligt in Transdanubië, in West-Hongarije. Deze regio heeft in de loop van de tijd nogal te lijden gehad van de Contrareformatie. In de tijd van de Reformatie werd de regio geregeerd vanuit Oostenrijk. Veel steden werden toen gedwongen opnieuw Rooms-Katholiek te worden. Het Oosten van het huidige Hongarije was toen in handen van het Ottomaanse rijk; de Turken kon het niet zoveel schelen of de mensen Rooms of Gereformeerd waren, als ze hun belastingen maar betaalden. Dit had als gevolg dat tot op de dag van vandaag de gereformeerde kerken in het Westen van Hongarije in het algemeen bestaan uit kleine gemeenten. Predikanten zijn daarom vaak in een stuk of wat erg kleine gemeenten predikant. De opleiding in Pápa doet haar best om studenten specifiek op die omstandigheden voor te bereiden.

Wat kunnen de studenten met hun opleiding en waar vinden ze werk?

Het grootste deel van de studenten

volgt de predikantenopleiding. Meestal vinden ze werk in de regio, maar in principe kunnen ze overal in het land als gereformeerd predikant aan het werk. Je kunt ook theologie als wetenschap studeren. Dan volg je niet de praktijkvakken en hoef je ook niet het zesde jaar als praktijkjaar in te vullen. Er zijn maar weinig studenten die voor deze mogelijkheid kiezen. Interessant genoeg is Pápa de ideale plek voor wat we in Nederland 'zij-instromers' noemen: mensen die al jaren hun plek in de samenleving innemen en naast hun werk beginnen aan een predikantsopleiding. Meestal krijgen deze studenten een aangepast rooster; ze moeten immers ook voor hun gezin de kost verdienen. Daarnaast hebben

we nog catecheten. Zij werken in het godsdienstonderwijs dat op alle scholen in Hongarije verplicht is. Ouders kunnen dan aangeven welke vorm van godsdienstonderwijs hun kinderen moeten volgen. Wie helemaal niet bij een kerk is aangesloten kan ook kiezen om alleen ethiek-lessen te krijgen.

Welke vakken geeft u?

Oorspronkelijk ben ik oudtestamenticus. In Sárospatak kwam meer nadruk te liggen op het Nieuwe Testament. In Pápa geef ik exegese Oude Testament, geschiedenis van het oude Nabije Oosten, kennis inhoud van de belijdenisgeschriften (studenten moeten de Heidelbergse Catechismus uit het hoofd leren), en ook nog een vak dat de mooie naam draagt van 'toegepaste theologie'. Verder begeleid ik diverse scripties. Elke student moet artikelen kunnen lezen in een vreemde taal, vandaar dat iedereen een aantal artikelen uit een moderne vreemde taal moet vertalen. Daarin begeleid ik – overigens samen met andere docenten – studenten die iets moeten vertalen op het vakgebied van de theologie. Bij mij mogen ze kiezen uit Nederlands, Engels en Duits. Maar het verbaast me niet dat nog niemand een voorkeur heeft uitgesproken voor het Nederlands.

Heeft u nog extra bezigheden aan de opleiding?

Regelmatig bezoeken groepen studenten een gemeente. In de kerkdienst krijgen ze dan een rol: samen iets zingen, een gedicht voorlezen, bijbellezing, gebed. De begeleidende docent preekt dan meestal. Het is de bedoeling dat ik daar ook aan zal deelnemen. Op dit moment is dat nog niet praktisch, omdat ik in Debrecen een beetje op te grote afstand woon. Verder doen docenten ook gewoon mee in het voorgaan in de dagopening. Elke collega neemt ook een paar extra verantwoordelijkheden op zich. Ik word bijvoorbeeld verantwoordelijk voor de

techniek van computers, projectors en dat soort zaken. In een kleine opleiding moet gewoon iedereen de handen uit de mouwen steken: de jaarlijkse grote schoonmaak van het gebouw wordt door studenten gedaan.

Wat mist u na bijna tien jaar werken in Sárospatak?

Behalve het prachtig landschap rond Sárospatak vooral het contact met de mensen daar. Vanuit Sárospatak gaven we ook les aan een opleiding voor catecheten in de Subkarpaten, dus net over de grens in Oekraïne. De mensen daar leven echt onder zware omstandigheden. Misschien dat ik hen wel het meest zal missen.

Studie in Kampen

In augustus kwam Gábor Nagy op uitnodiging van Fundament voor een studiejaar met zijn gezin naar Kampen. Hierna stelt hij zich voor.

Ik ben Gábor Nagy, geboren in 1980 in Nagyalambfalva. Ik ging naar de basisschool in Nagyalambfalva, de Gereformeerde middelbare school in Székelyudvarhely en daarna heb ik aardrijkskunde gestudeerd in Kolozsvár en vervolgens theologie aan de Theologische Universiteit daar. Ook studeerde ik een half jaar in Sárospatak in Hongarije. Vanaf 2007 ben ik predikant. Van 2007 tot 2011 was ik hulppredikant in twee gemeenten in

Kolozsvár. In 2011 werd ik predikant in een klein dorpje vlakbij Marosvásárhely: Gógánváralja; een gemeente met ongeveer 215 leden.

familie

Ik zie mijn levensweg vooral in het licht van de tekst „Ja, grote dingen heeft de Machtige voor mij gedaan, heilig is zijn naam.. Dit omschrijft mijn ervaringen, hoe God mijn leven tot vandaag heeft geleid.

Misschien moet ik met mijn grotouders beginnen. Mijn opa (de vader van mijn moeder) was predikant en hij heeft in Basel gestudeerd. Voor mij is vooral zijn dienst, zijn liefdevol handelen in de

Gábor, Orsolya, Kristóf, Gábor-Ábel Nagy

Gógánváralja

Kerkgebouw in Gógánváralja

gemeente, hun lijden in het communistische Roemenië erg belangrijk. Mijn vader was bijna 40 jaar predikant. Hij heeft mij verteld hoe Gods genade hem als predikant geholpen heeft. Wat ik heb gezien als kind heeft diepe indruk op mij gemaakt.

Opleiding

Ik wilde niet naar een gereformeerde school, ik wilde niet over theologie horen, maar God heeft alles goed voorbereid. Ik moest eerst aardrijkskunde studeren, want ik was niet klaar voor de theologische opleiding.

God gaf mij mijn vrouw, mijn gezin samen met de theologische opleiding als cadeau.

gezin

In 2007 zijn we getrouwd, en God heeft ons tot nu twee zonen gegeven: Kristóf is vier jaar oud en Gábor-Ábel

Nagygalambfalva

twee. Ik ben God hiervoor erg dankbaar. Wanneer ik terugkijk naar mijn leven tot nu toe kan ik zeggen: God heeft alles goed gepland. In Kolozsvár heb ik veel geleerd: goede en niet zo goede ervaringen hebben mij geholpen. In Gógánváralja heb ik een heel mooie plaats gevonden, aardige mensen, een mooie oude kerk, mooie natuur, een boeiende geschiedenis.

Orsolya, mijn vrouw, heeft een kleine gemeente gekregen: Szászdányán (95 kerkleden).

Nederland en studie in Kampen

Al eerder had ik contact met Nederlanders: mijn grootouders en ouders kennen Nederlanders. Gógánváralja heeft al 26 jaar contact met de Protestantse Gemeente Emmeloord-West. In Gógánváralja ontmoette ik dus ook Nederlanders. Dit contact en deze vriendschap heeft mij geholpen met de beslissing om te proberen naar Kampen te komen. Ook zag ik hoe mijn collega's die in Kampen bij Stefan Paas hebben gestudeerd in hun gemeente werken. Nu ben ik met mijn gezin in Kampen en ik neem deel aan een masteropleiding: Master Missionaire Gemeente.

Mijn doel is Gods bedoeling met

mij beter te begrijpen. Ik vind zending belangrijk. Tegenwoordig zijn er veel uitdagingen. Ik geloof dat de toekomst van de kerk nog steeds in de zending ligt. Daarom wil ik me bezig houden met catechisatie als zendingsactiviteit.

Nederlands leer ik met de hulp van ds. Tjerk van Dijk. Graag wil ik zo goed Nederlands leren dat ik ook woorden als: hoor, hé, tja, tsjonge jonge, enz. goed kan gebruiken. Jos Colijn als Hongaarssprekende docent, de mensen uit de Eudokiakerk, de vrienden uit Emmeloord, de vriendelijke atmosfeer in TUK, de Hongaarse gemeente in Vianen geven ons veiligheid en hulp. De jufs in de MIRT weten al hoe zij moeten omgaan met buitenlandse kinderen. Kampen is een mooie kleine stad, uitstekend geschikt om in te studeren.

Ten slotte: Ik ben ervan overtuigd dat God dit jaar, deze opleiding, deze ervaringen wil gebruiken. Hij heeft een doel met al deze dingen. Ik krijg de kracht om mijn moeite met de studie, met de taal, met de opdrachten te overwinnen. Ik zeg nu al dank en ik weet zeker dat ik na dit jaar weer zal zeggen: „Ja, grote dingen heeft de Machtige voor mij gedaan, heilig is zijn naam.”

Fundament
Iránytű

Colofon

Eindredactie:

F. Caan, Rosenburglaan 247, 4385 KL Vlissingen

Reacties/berichten Nieuwsbrief naar:

e-mail: info@stichting-fundament.nl

Technische realisatie:

Novente vormgevers, Lunteren

Bestuur Stichting Fundament:

voorzitter: drs. A.T. Houwen

secretaris: mr. ing. F. Caan

penning-

meester: J. G. de Leeuw

lid: ds. G. Meijer

lid: ds. R. Tigelaar

lid: drs. K. Wierenga

Adressen Stichting Fundament:

post: postbus 499, 8000 AL Zwolle

e-mail: info@stichting-fundament.nl

website: www.stichting-fundament.nl

Adreswijziging naar:

Administratie Fundament
Postbus 499, 8000 AL Zwolle

Informatiemateriaal opvragen:

e-mail: info@stichting-fundament.nl

Giften:

Bankrek. nr. NL72 INGB 0003 9756 27
t.n.v. Stichting Fundament, Zwolle

ANBI

Fundament is een ANBI-instelling, bij de Belastingdienst bekend onder "Stichting Fundament", vestigingsplaats Vlissingen. ANBI-nr. 8136.56.503. Giften zijn dus fiscaal aftrekbaar.

Legaten:

Indien u een legaat wilt nalaten kunt u de volgende zinsnede in een testament laten opnemen: "Ik legateer vrij van rechten en kosten aan de Stichting Fundament een bedrag €".

